

Ana Ratković Sobota

*Krk, Galerija Decumanus
05. — 25. 08. 2022.*

Duje Jurić

*Krk, Galerija Decumanus
26. 8. — 15. 9. 2022.*

*U kontrapunktu
Sukob: Organsko — Anorgansko*

Ana Ratković Sobota

Duje Jurić

*Krk, Galerija Decumanus
05. — 25. 08. 2022.*

*U kontrapunktu
Sukob: Organsko — Anorgansko*

*Krk, Galerija Decumanus
26. 8. — 15. 9. 2022.*

U kontrapunktu

Sukob: Organsko — Anorgansko

Bruna Kocijan

Dihotomija organsko-anorgansko poznavatelje umjetnosti asocira na dvije grane apstraktne umjetnosti koje se razvijaju početkom 20. stoljeća. Nepredmetno slikarstvo imalo je dvije oblikovne varijante — razigrane organske oblike blagih, zaobljenih rubova ili pak matematički precizne anorganske geometrijske likove i uređene kompozicije. Biomorfna apstrakcija poseže za vizualnim elementima prisutnima u prirodi, poput mekih i valovitih slobodnih linija, te nepravilnih oblika koje je apstrahirala i sintetizirala. Geometrijska apstrakcija pak, bazira se na uporabi jednostavnih geometrijskih formi ili uzoraka, smještenih u krajnje organizirani likovni prostor. Ciklusom “U kontrapunktu”, ide se korak dalje, s dvije izložbe predstaviti ćemo suvremena istraživanja u domeni organskog i anorganskog, pod čime podrazumijevamo likovne prikaze prirodno stvorenih i umjetno stvorenih fenomena, odnosno živog i neživog. U prvom slučaju radi se o figuralnim krajobraznim motivima, a u drugom o geometriziranim motivima iz domene suvremenog digitalnog svijeta.

Ana Ratković Sobota u svom je dosadašnjem radu uvijek inovativno i nekonvencionalno interpretirala motive planina, šuma i jezera, te se serijom “Jezera” nastavlja okretati živoj prirodi koja je za nju nepresušni izvor slikarskog nadahnuća. S druge strane, Duje Jurić predstavlja se izložbom “Memo-chips”, izraženog neo-geo rukopisa koja je nastavak njegovog propitivanja proširenog shvaćanja slike kroz motiv memorijskih čipova.

Pojam kontrapunkt, u glazbi označava tehniku višeglasnog skladanja i kombiniranja dviju ili više istodobnih melodijski i ritmički samostalnih glazbenih linija koje se moraju međusobno uskladiti. Ove dvije samostalne izložbe uskladile su se, iako to isprva ne djeluje tako, tematski. Dok Duje Jurić istražuje sistematizirani znanstveno-tehnološki pejzaž kojeg je stvorio čovjek, Ana Ratković Sobota evocira prirodno stvoreni pejzaž kakav je nekad bio, prije nego je ljudskim djelovanjem sistematski uništavan. Kontrapunktirano je dakle, organsko preneseno figuracijom i anorgansko pretočeno u geometrijsku apstrakciju¹. Dijalog je to između umjetno konstruirane zbilje cyber-pejzaža i ugroženog prirodnog krajolika.

Pročišćene derivacije krajolika

Ana Ratković Sobota: “Jezera”

“Naši majstori slikari dođoše na Plitvice, začudiše se, ali se i zabrinuše — jer koliko god su to slikali, koliko god su nastojali, da na platnu prikažu prirodu, ipak je to bilo tek daleko, daleko naslućivanje istine.”²

Akadska umjetnica mlađe generacije suvremene scene hrvatske umjetnosti i zaljubljenica u prirodu, Ana Ratković Sobota najpoznatija je po svojim monumentalnim pejzažima. Autorica je, kako sama kaže, do kraja iscrpila tehniku ulja i akrila na platnu, igrajući se raznim kombinacijama metoda i alata za slikanje. Stoga je, zadržavajući motiv krajolika, najnovijom serijom radova velikih formata “Jezera”, krenula u istraživanje batika³, tehnike koja se koristi za oslikavanje tkanina uporabom voska.

Ana je svoje umjetničko putovanje započela u Školi za primijenjenu umjetnost, a prvotna ostvarenja u grafici ostavila su traga u načinu na koji obrađuje slikarske motive; promatra subjekte preciznim okom koje viđeno reducira na pročišćeni i pojednostavljeni skup linija i obrisu. Upravo su tako, jasno i razumljivo, artikulirani i ovi monokromni oslici naglašenog grafizma. Ritmične kompozicije grafički modeliranih veduta Plitvičkih jezera referiraju se na gotovo sto godina stare

¹ Geometrijska apstrakcija široki je pojam: prvi revolucionarni val početkom 20. stoljeća (kubizam, neoplasticizam, suprematizam, konstruktivizam) pozivao se na duhovnost umjetnosti, ideal ravnoteže, propitivao je granice umjetnosti, kreirao “apsolutnu stvarnost” sastavljenu od čistih geometrijskih formi. Jezik geometrijske apstrakcije prenio se i na mlađe generacije, poglavito umjetnike vezane uz minimalističku umjetnost 60-ih i neo-geo pokret 80-ih, ali su ga koristili kako bi prenijeli ideje i promišljanja o umjetnosti koje reflektiraju aktualne teorijske postulate razdoblja u kojem žive.

² Milan Šenoa, “Plitvička jezera”, Zagreb, Umjetničko nakladni zavod Josip Čaklović, 1924. g., str. 11.

³ Batik (javanski: išaran, nacrtan), način bojenja tkanina u više boja uporabom voska. Na tkaninu se prenese crtež, pa se pojedini dijelovi prekriju vrućim voskom (pomoću posudice s cjevčicom za izlivanje te kista za prekrivanje plohe). Tkaninu se zatim umače u boju, koja ne prodiere na mjesta pokrivena voskom. Na kraju postupka vosak se skida kipućom vodom ili glačanjem preko papira. Upisan je na UNESCO-vu listu nematerijalnih dobara 2009. g. (Izvor: Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=6265>)

fotografije iz knjige Milana Šenoe objavljene 1924. godine⁴, te nose snažnu poruku o urgentnoj potrebi za očuvanjem prirodne baštine.

Površina ispunjena treperavim uzorcima i arabesknim teksturnim linijama grupiranim u različitim smjerovima i intenzitetima poprima posebnu ekspresivnost i upečatljivost. Dodatnu dinamiku daje suodnos rafiniranih kontura i zatvorenih matisseovskih oblika bez tonskih prijelaza. Plošne kompozicije, te izražen smisao za pokret i krivulju, čine opus bliskim grafizmu plakata Borisa Bućana, kojeg autorica navodi kao jednog od umjetničkih uzora.

Proces izrade batika za umjetnicu je bio nepoznati teritorij kojeg je odvažno istražila. Od prvog rada za koji joj je trebalo gotovo dva i pol mjeseca, do usavršavanja procesa za koji joj sada treba nekoliko dana, najviše vremena uloži u pomno izrađenu skicu. Oslik je načinjen na najtanjoj žutici i zbog specifičnosti tehnike crtanja voskom ima transparentnu kvalitetu. Duboke game smaragdnazelenih i plavih tonova, mliječni obrisi ocrtanih jezera, zagasito crvene note, prenesene su iz palete koju Milan Šenoa donosi u svojim slikovitim opisima⁵. Ponekad se događa da likovni motivi na neki način rezoniraju u tehnici izrade, pa je tako i poroznost krškog Plitvičkog terena odjeknula u providnosti žutice, osjetljiva ravnoteža ekosistema reflektirana je u majstorskoj ravnoteži naslikanih elemenata, a organski i meki oblici bude osjećaj harmonije i smirenosti, poput boravka u naslikanom krajoliku.

Umjetnički medij i materijal dopušta intuitivan tok izražavanja kojim su uzorci iz prirode prevedeni u slikocrteže koji djeluju poput apstrahirane derivacije zbilje, istovremeno prepoznatljive i neprepoznatljive. Interferencija poznatog i neodređenog proizlazi iz korištenih fotografskih predložaka. Ratković Sobota slika u posebnoj prostorno-vremenskoj kategoriji, jer su fotografije, kako to opisuje Roland Barthes⁶, nelogična veza između “ovdje i sada” i “ondje i tada”; radi se o prostornoj neposrednosti i vremenskoj prethodnosti. Obzirom da krajolik kojeg umjetnica slika više zapravo ne

postoji, jer su čista voda i netaknute šume Plitvica devastirane ljudskim djelovanjem, njeni se pejzaži nalaze u međuprostoru lišeni vremenske kategorije. Fotografije su dokaz da je određeni subjekt, postojao u određenom vremenu na određenom mjestu. One uvijek prikazuju prošlost, ali na način da se gleda u sadašnjosti, jer u trenu kada stisnete okidač, trenutak je istovremeno zaustavljen i prošao. Ovaj paradoks svakoj fotografiji daje nostalgичnu notu koja se, pogotovo u slučaju ugroženog ekosustava Plitvica, na poseban način transkribira i na platna Ane Ratković Sobote.

Strukture anorganskog pejzaža

Duje Jurić: “Memo-chips”

Svrstavan u pokrete poput minimalizma, konstruktivizma, post-konceptualizma i neo-gea, akademski umjetnik Duje Jurić preciznim rukopisom geometrijske apstrakcije slika uvećane memorijske čipove sastavljene od mnoštva minijaturnih ćelija i spojnica pri čemu istražuje fizičke strukture anorganskog, digitalnog prostora. Njegove slike su mnogo puta uvećani prikazi sistema koji pokreću svijet u kojem tehnologija istovremeno prijeti i pokreće, izolira i povezuje. Iako metodične apstrakcije imaju figurativnu bazu, ne radi se o doslovnom prijepisu dizajna čipova. Motiv je samo početna točka Jurićevih slobodnih varijacija mikroelektrične estetike proizašle iz sklopnih ploča i memorijskih čipova kao individualnih umreženih organizama kompjuteriziranog pejzaža.

Postindustrijski ambijent u kojem živimo sačinjavaju čipovi, matične ploče, umreženi spojevi i pohranjene informacije pomoću kojih se vrlo lako konstruira “realnost” i oblikuje vlastita online osoba. Izložba “Memo-chips” vjerno odražava duh vremena u kojem postmodernistički mislioci poput Jeana Baudrillarda, primjećuju inverziju privida pri čemu matrica prethodi svim pojavama. U svojoj esejističkoj cjelini “Simulakrumi i simulacija” Baudrillard zaključuje kako logika simulacije bitno određuje suvremeno društvo jer nestaje razlika između hiperrealnog i realnog, stvarnosti i njezine apstrakcije, te se teško može razabrati stvarno od imaginarnog. Tom iluzijskom iskonstruiranom prostoru, Jurić nalazi paralelu u platnu koje postaje nositelj geometriziranog sistemskog konstrukta. Ravne i razlomljene linije koje povezuju ćelije predstavljaju temeljne informacijske i strukturalne komponente društva u umjetno stvorenom anorganskom pejzažu.

Sekvence su načinjene od permutacija jednostavno raspoređenih linija, volumena, praznina i elemenata mehaničkog izgleda, ostavljajući dojam zadivljujuće kompleksnosti i hermetičnosti. Jasne

4 M. Šenoa, *op.cit.*

5 Milan Šenoa, “Plitvička jezera”, Zagreb, Umjetničko nakladni zavod Josip Čaklović, 1924. g., str. II.
“Primaknite se jezeru, gledajte kako je voda (...) zelena kao najčišći akvamarin. (...) Čudno je tamna i mirna voda toga jezera (Ciganovac), tako je modra da ima gotovo mrva ljubičasti trag. (...) Pođite uzanim puteljcima preko mostića, niza stube (...) i eto vas na slijedećem nižem jezeru, na Jezercu. Blijedo je zeleno i svijetlo, zakleli biste se, da je bijelo mutno, kao ledenjačko mlijeko, visokih ledenjačkih potoka-a nije.” (M. Šenoa, *op.cit.*, str. 8., 9., II.)

6 Roland Barthes, “The Rhetoric of the Image,” reproducirano u “Image, Music, Text”, preveo Stephen Heath, New York, Hill & Wang, 1977., str. 44.

geometrijske konfiguracije ponavljane su s vrlo malo ili bez varijacija. Izuzetna preciznost naslikanih elemenata i prilagođavanje izložbenom prostoru dokaz su umjetnikove predanosti i poznavanja slikarskog metjea. Dosljedan u korištenju prepoznatljive high-tech ikonografije, blizak je umjetnicima neo-geo stila (npr. Peteru Halleyu koji slika “digitalnu mrtvu prirodu”, tj. ekrane, kompjutere, čipove).

Platna oslikana posebnim fluorescentnim bojama i potom osvijetljena UV svjetlom, na poseban način zahvaćaju cjelokupan izložbeni prostor. Kustos Antun Maračić naziva ih oprostorenim slikama, prostornim slikarskim kompozicijama ili slikama-ambijentima⁷. Svjetlo aktivira boju koja sjedinjuje slike i okolni prostor stimulirajući povećanu razinu svijesti i retinalnu osjetljivost kod gledatelja. Izložba postaje umjetnički ambijent i svjetlosna instalacija koja nam ukazuje na privremenost doživljaja, neuhvatljivost percipiranog i privremenost memorije. UV svjetlo u kombinaciji s motivom arhitekture memorijskog čipa, nudi dublji značenjski kontekst jer se neke vrste čipova automatski brišu pod UV svjetlom⁸, što pohranjivanje memorije čini efemernim.

Naglasak na nestalnom fenomenu, poput svjetla otkriva bogatstvo vizualnog toka i otkriva kako objekt nije ništa više stvaran od prostora oko njega. Artificijelno stvoren doživljajni ambijent simbioza je slike kao klasičnog umjetničkog objekta, umjetne svjetlosti i izložbenog prostora koji u svojoj cijelosti postaje eksponat⁹. Za razliku od izražavanja unutar granica individualnog umjetničkog rada, tj. okvira naslikanog platna, ovakve instalacije prilika su za istraživanje izmijenjene stvarnosti kreirajući i manipulirajući elemente okoline, poput svjetla.

Imersivna priroda izložbe pruža iskustvo prolaznosti i osjećaj vizualne, fizičke i temporalne fragilnosti. Jurićeva umjetnost zahtijeva našu prisutnost — mjerilo, doživljaj i bit rada, moguće je dokučiti jedino boravljenjem u umjetničkom ambijentu. Integracijom svjetlosti i strukturiranih pravocrtnih pejzaža, stvoren je nadnaravan, neuhvatljiv topos i simuliran je virtualni prostor u kojem se individua odvaja od realnog svijeta.

-
- 7 Maračić Antun, “Vrijeme, prostor i svjetlost slike”, predgovor izložbe Duje Jurića “Mreža oprostorene slike”, MSU, Zagreb, (12. 12. 2020. — 28. 03. 2021.).
- 8 Programibilna memorija samo za čitanje (EPROM) može se izbrisati ako su čipovi izloženi ultraljubičastim zrakama. Ti se čipovi mogu reprogramirati za novi skup vrijednosti podataka.
- 9 Neki primjeri su Jurićeva izložba u Gradskom muzeju Jastrebarsko 2019. g. i ambijentalna slikarska instalacija Memo-chips 2010. g. u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu.

Popis literature:

- Barthes Roland, “The Rhetoric of the Image”, reproducirano u “Image, Music, Text”, New York, Hill & Wang, 1977.
- Baudrillard, Jean, “Simulakrumi i simulacija”, Naklada Društva arhitekata, građevinara i geodeta, Karlovac, 2001.
- Kohn Adrian, “Work and Words” u “Phenomenal, California, Light, Space, Surface”, (katalog izložbe, The Museum of Contemporary Art San Diego, 25. 9. 2011. — 22. 1. 2012.), Berkley, 2011.
- Maračić Antun, “Duje Jurić: Vrijeme, prostor i svjetlost slike” (izvor: https://docs.google.com/document/d/1b5TNrRKhHnGMlQ5Zm_uo9QemkAImtdgP/edit)
- Šenoa Milan, “Plitvička jezera”, Zagreb, Umjetničko-nakladni zavod Josip Čaklović, 1924. g.
- Vuković Radovan (ur.), “Duje Jurić: Memo-Chips”, (katalog izložbe, Umjetnički paviljon Zagreb 14. 9. — 10. 10. 2010.), Zagreb, 2010

*Krk, Galerija Decumanus
05. — 25. 08. 2022.*

Ana Ratković Sobota

*U kontrapunktu
Sukob: Organsko — Anorgansko*

“Jezera”

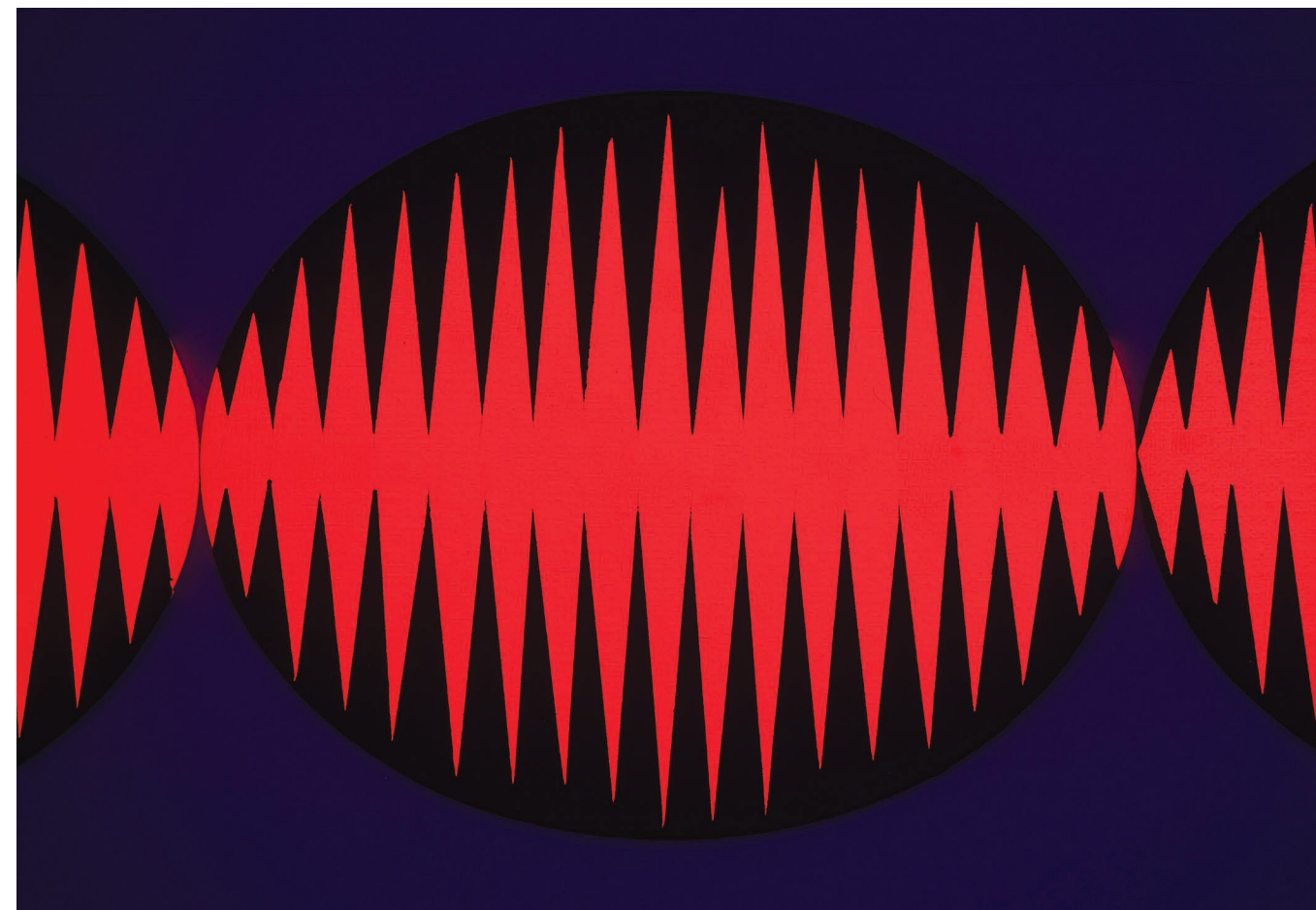
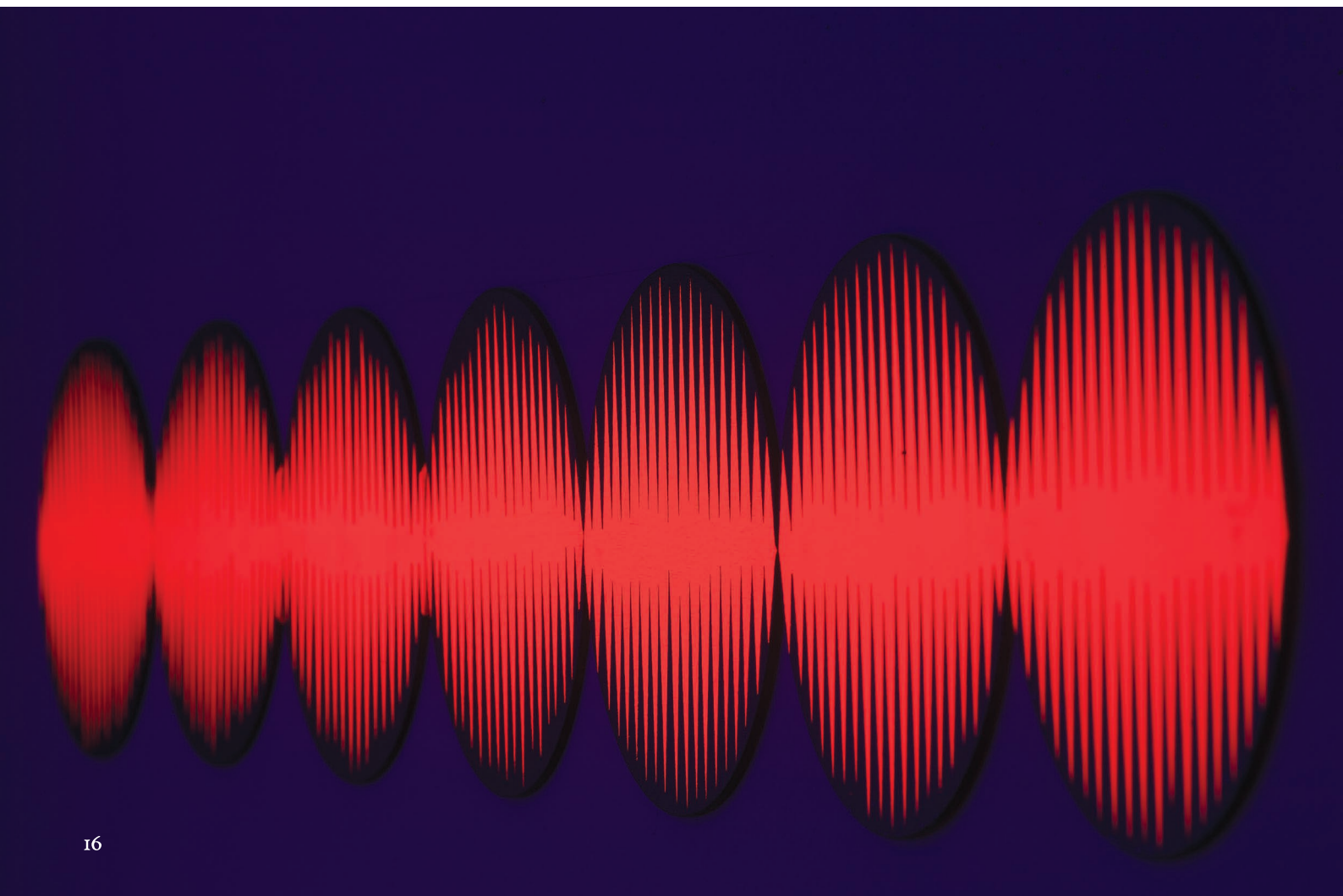

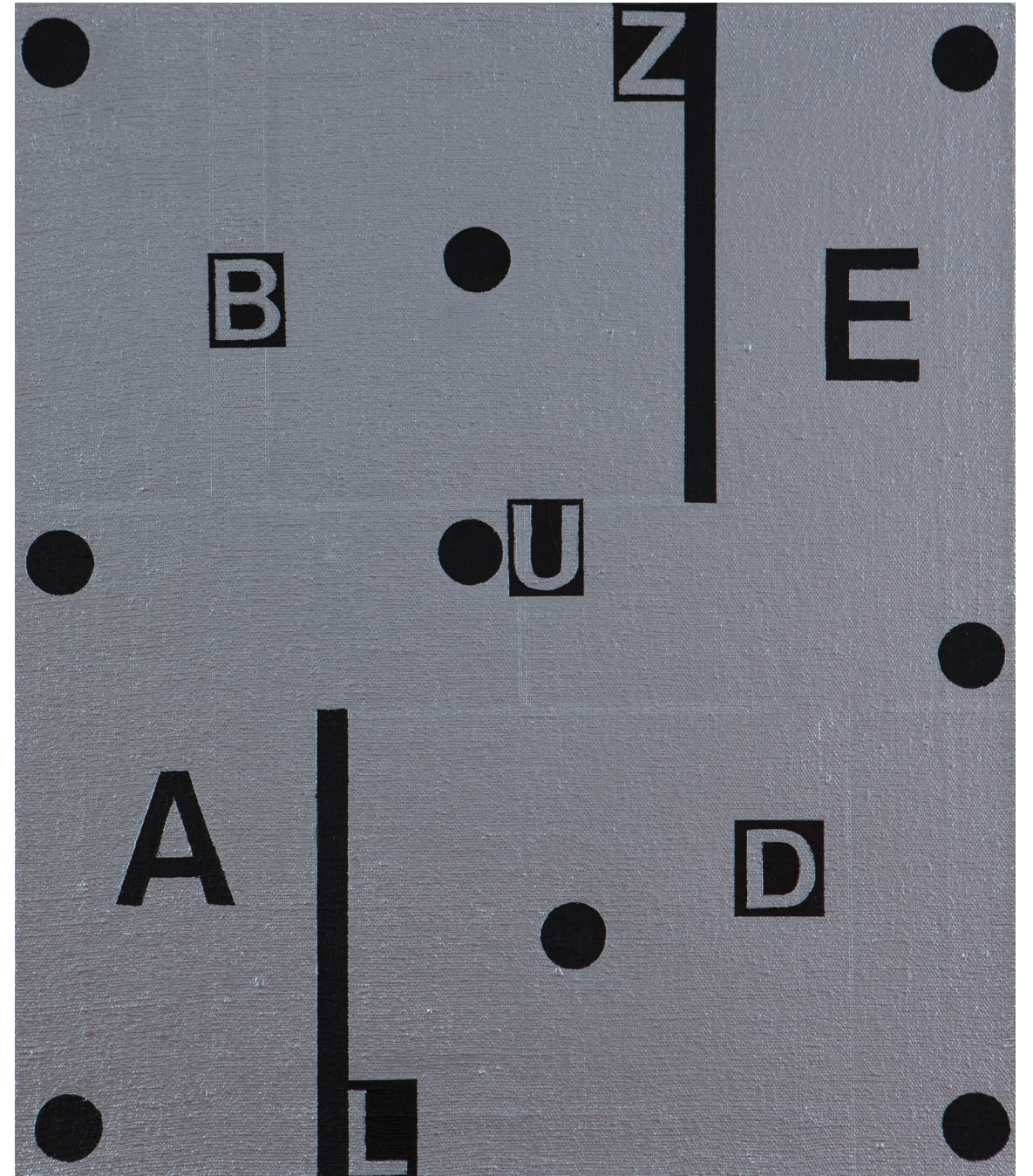
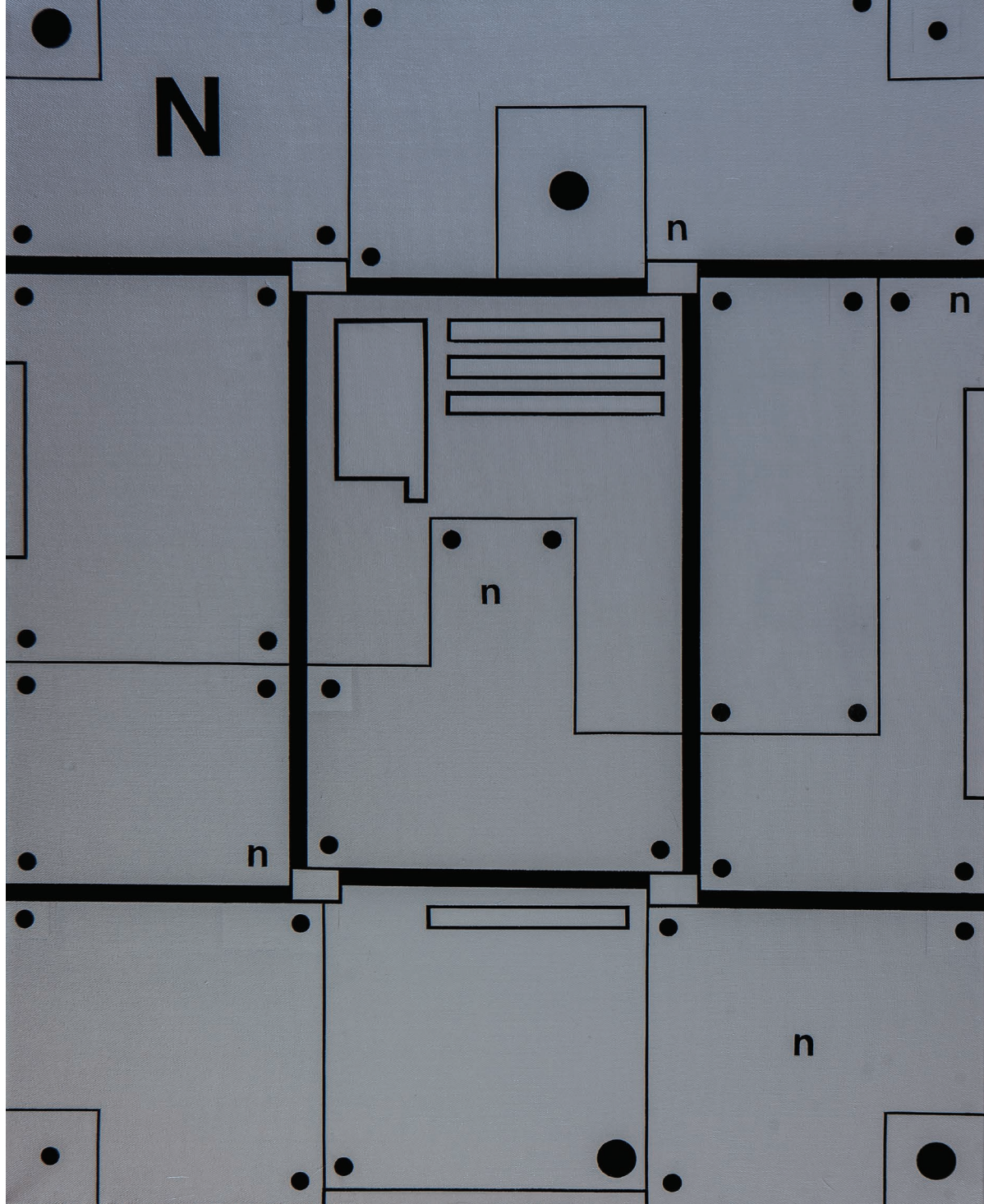

Duje Jurić
U kontrapunktu
Sukob: Organsko — Anorgansko
“Memo-chips”

Krk, Galerija Decumanus
26. 8. — 15. 9. 2022.

Ana Ratković Sobota

Ana Ratković Sobota (Zagreb, 1988.) završila je Školu primijenjene umjetnosti i dizajna. Diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Matka Vekića. Izdvajaju se njena samostalna izložba u Japanu i zagrebačkoj Laubi te boravak u Leipzigu tijekom travnja i svibnja 2018. i 2019. godine. Oslikala je žensku kaznionicu u Požegi i odjel hitne pomoći KBC Rebro. Živi i radi u Zagrebu. Članica je Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika.

Samostalne izložbe:

- 2021. “Nevidljivi krajolik”, Zlati Ajngel, Varaždin
- 2019. “Bez naziva”, Echigo Tsumari, Kulturni centar grada Tokamachija, Japan
“Šume”, Lauba — Kuća za ljude i umjetnost, Zagreb
- 2016. “Planine”, Galerija Laval Nugent, Zagreb
- 2015. “Bez naziva”, Galerija Boonika, Zagreb

Skupne izložbe:

- 2019. “Known Unknowns”, Westpol A.I.R. space, Leipzig, Njemačka
“De/Konstrukcija slike”, Galerija Karas, Zagreb
- 2018. “Rundgang”, Leipzig, Njemačka
“Ususret prirodi”, Muzej i galerija Tivat, Crna Gora
Izbor iz suvremene hrvatske umjetnosti, Galerija Sikirica, Sinj
- 2017. 4. Bijenale slikarstva, HDLU, Zagreb
- 2016. “ArtHoc” — izložba, Klovićevi dvori, Zagreb
- 2015. 3. Bijenale slikarstva, HDLU, Zagreb
Međunarodna izložba “Minijature”, Vršilnica, Zaprešić
“Susret”, izložba u svjetioniku na otoku Palagruži
- 2014. 42. Bijenale crteža, Skopje, Makedonija
“Suživot”, izložba u svjetioniku na otoku Palagruži

Ostali projekti i aktivnosti:

- 2019. Rezidencijalni program “De/konstrukcija slike” u Leipzigu, Njemačka; 14. 4. — 1. 6. 2019.
- 2018. Stučni skup “Uzorna kaznionica”, HDLU, Zagreb
Mural “Stabla”, Kaznionica i zatvoru u Požegi, u sklopu projekta “Uzorna kaznionica”,
- 2017. Stučni skup “Estetizacija i rehumanizacija javnog prostora: umjetnost kao terapija”, HDLU, Zagreb
Mural “Brezik”, KBC Rebro, Zagreb, u sklopu projekta “Estetizacija i rehumanizacija javnog prostora: umjetnost kao terapija” u okviru EU projekta “CreArt”

Duje Jurić

Duje Jurić rođen je 18. travnja 1956. godine u Rupama, pored Skradina. Diplomirao je 1981. godine na Odsjeku za slikarstvo Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi prof. Vasilija Jordana. Od 1982. do 1985. bio je suradnik Majstorske radionice prof. Ljube Ivančića i Nikole Reisera.

Nakon studija radi i djeluje kao slobodni umjetnik, a od 1984. godine bilježi i prve samostalne izložbe u zemlji i inozemstvu. Krajem osamdesetih godina surađivao je s Julijem Kniferom pri realizaciji njegovih murala u Salzburgu, Genevi, Séteu i Dijonu (1991. godine, gdje je Jurić imao i prvu samostalnu inozemnu izložbu). Od 1986. — 1988. godine surađivao je u projektima “Kugla glumišta”, kao scenograf ili priređujući slikarske izvedbe. Nekoliko je mjeseci 1991. godine radio kao suradnik Galerie Hoffman u Görbelheimer Mühle, kod Frankfurta na Majni. Od 1999. — 2000. radio je u Muzeju suvremene umjetnosti kao kustos restaurator, a od 2000. godine radi kao docent, a potom kao izvanredni i redovni profesor na ALU u Zagrebu, na katedri za crtanje i slikanje, gdje preuzima vođenje slikarske klase (na Slikarskom odsjeku) i od 2008. godine i posao mentora na Doktorskom studiju slikarstva.

U više od trideset godina umjetničke prakse Jurić je izlagao na više od osamdeset samostalnih i sudjelovao u više od stotinu i pedeset skupnih izložaba kod kuće i u inozemstvu te je bio autor brojnih akcija i sudjelovao u nizu umjetničkih projekata, među kojima se ističu njegovi ambijenti (svjetlosne instalacije) i scenografsko-slikarski radovi u okviru projekata “Kugla glumišta”. Bio je na brojnim studijskim putovanjima (studijski, izlagački, privatno) u Francuskoj, Njemačkoj, Engleskoj, Italiji, Albaniji, Španjolskoj, Poljskoj, SAD-u, Mađarskoj, Češkoj, Švicarskoj, Sloveniji, Egiptu, Indiji...).

Jurić je za svoj umjetnički rad dobio više nagrada, izdvojeno: Nagrada “Vladimir Nazor” za 2002. godinu (2003.) i Nagrada HDLU-a za najbolju izložbu 2002. godine (2002.).

Impressum:

— Izdavač:

Centar za kulturu Grada Krka
Trg Sv. Kvirina 1, 51500 Krk
++385 (0)51 220041
kultura@gradkrk.net
www.grad-krk.hr

— Za izdavača:

Maja Parentić, ravnateljica

— Tekst:

Bruna Kocijan

— Fotografije:

Darko Bovoljak
Goran Vranić

— Grafičko oblikovanje:

Igor Gržetić

— Postav:

Ana Ratković Sobota
Duje Jurić
Saša Lončarić

— Naklada:

150 primjeraka

— Tisak:

– Kerschoffset Zagreb d.o.o.

— Izložba je realizirana uz financijsku potporu:

- Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske
- Primorsko-goranske županije
- Grada Krka
- Turističke zajednice Grada Krka

